

MEDIJI O ZDRAVSTVU

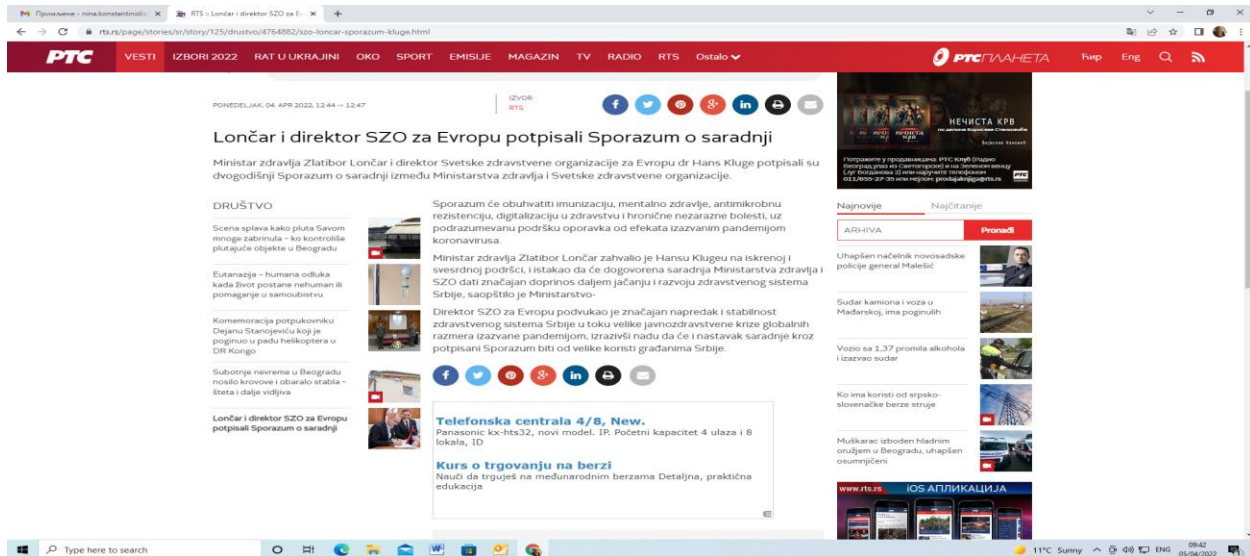
utorak, 05. april 2022.godine

RTS- Lončar i direktor SZO za Evropu potpisali Sporazum o saradnji

RTV- Lek Trikafta revolucionarni pomak u lečenju cistične fibroze

DANAS- Prva svetska „studija izazova“ na ljudima pokazala kako se inficiramo od korone

NOVOSTI- USKRS, PRVI MAJ, SVADBE, PUTOVANJA: Dr Todorović objašnjava kako izbeći korona izazove koji su pred nama

Lončar i direktor SZO za Evropu potpisali Sporazum o saradnji

Ministar zdravlja Zlatibor Lončar i direktor Svetske zdravstvene organizacije za Evropu dr Hans Kluge potpisali su dvogodišnji Sporazum o saradnji između Ministarstva zdravlja i Svetske zdravstvene organizacije.

Sporazum će obuhvatiti imunizaciju, mentalno zdravlje, antimikrobnu rezistenciju, digitalizaciju u zdravstvu i hronične nezarazne bolesti, uz podrazumevanu podršku oporavka od efekata izazvanim pandemijom koronavirusa.

Ministar zdravlja Zlatibor Lončar zahvalio je Hansu Klugeu na iskrenoj i svesrdnoj podršci, i istakao da će dogovorena saradnja Ministarstva zdravlja i SZO dati značajan doprinos daljem jačanju i razvoju zdravstvenog sistema Srbije, saopštio je Ministarstvo-

Direktor SZO za Evropu podvukao je značajan napredak i stabilnost zdravstvenog sistema Srbije u toku velike javnozdravstvene krize globalnih razmera izazvane pandemijom, izrazivši nadu da će i nastavak saradnje kroz potpisani Sporazum biti od velike koristi građanima Srbije.

Lek Trikafta revolucionarni pomak u lečenju cistične fibroze

BEOGRAD - Cistična fibroza je retka, nasledna, hronična, neizlečiva i smrtonosna bolest, a Srbija je jedna od retkih zemalja koja je uspeła da pacijentima omogući primenu inovativnog leka Trikafta, koji je revolucionarni pomak u lečenju, rečeno je na konferenciji o cističnoj fibrozi u Beogradu.

Predsednica Udruženja za pomoć i podršku osobama sa cističnom fibrozom Milica Perić rekla je da je velika je stvar što su pacijenti sa cističnom fibrozom prepoznati i što je skrining na cističnu fibrozu proširen i na centralnu Srbiju.

"Dobili smo četiri centra za cističnu fibrozu, a kao krunu svega toga dobili smo lek Trikafta, koja za naše pacijente znači novi početak", rekla je Perić na skupu "Multidisciplinarni pristup lečenju, standardi nege i društveno-socijalni položaj obolelih od cistične fibroze", koju je organizovalo Udruženje.

Procenjuje se da je do nedavno životni vek obolelih bio oko 25 godina, ali se očekuje da će uvođenjem inovativnog leka Trikafta, životni vek osoba sa cističnom fibrozom biti kao životni vek zdrave populacije.

Pomoćnica ministra zdravlja Slađana Đukić navela je da je izvršeno poboljšanje kako dijagnostike, tako i lečenja obolelih od cistične fibroze dodajući da se Program za retke bolesti intenzivno sprovodi i da učinjen veliki napredak formiranjem centara za lečenje lica od retkih bolesti.

"A posebno je prepoznato lečenje obolelih od cistične fibroze", rekla je Đukić.

Direktorka Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje Sanja Radojević Škodrić kazala je da oko 450.000 ljudi u Srbiji trenutno boluje od neke retke bolesti i dodala da Fond nastoji da uvede što veći broj pacijenata.

Navela je da je prošle godine izdvojen dodatni novac za spinalnu mišićnu atrofiju, kao i da je za cističnu fibrozu prvi put uvedena revolucionarna terapija.

"Budžet od 2012. kada je prvi put izdvojeno 130 miliona dinara drastično raste i tako smo 2022. godine stigli do 3,7 milijardi dinara. Pokušaćemo i ovo ukoliko se ukaže bilo kakva mogućnost za dodatna sredstva ta sredstva će biti opredeljena za retke bolesti", rekla je Škodrić.

Dodala je da RFZO na listi lekova takođe izdvaja sredstva za lekove koji se nalaze na listi nevezano za ovih 3,7 milijardi dinara i to je u prošloj 2021 bilo 8,5 milijardi dinara dok je, kaže, 2014. godine taj iznos bio 3,5 milijardi dinara.

Kako je rekla, RFZO finansira lekove za retke bolesti i preko zdravstvenih ustanova i za to je u 2021. godini izdvojeno oko milijardu dinara.

"Oko 12,7 milijade dinara je izdvojeno samo za retke bolesti. Pored inovativne terapije obolelim od cistične fibroze neophodne su i druge zdravstvene ustanove kao što su medicinsko tehnička pomagala i kao što su rehabilitacija, na čemu RFZO intenzivno radi i unapređuje prava", rekla je ona.

Dodala je da je od 2014. do 2022. godine na lečenje u inostranstvo poslato 3.071 obolelih od retkih bolesti.

Navela je da je RFZO u 2021. godini sklopio ugovor sa Institutom za genetiku i molekularna istraživanja u Beogradu kako bi se najsavremenije analize radile za retke bolesti.

"Ono što je jako važno je prevencija. Tako smo uveli skrining za svu novorođenu decu za tri vrste retkih bolesti fenilketanuriju, hipotiroidizam i prošle godine za cističnu fibrozu. Najnoviji lek za cističnu fibrozu u Evropi Ema je odobrila u avgustu 2020. godine pod nazivom Kaftrio i on se kombinuje takođe sa još jednim lekom, što predstavlja trostruku kombinaciju i ovaj lek se daje o trošku države", kazala je Škodrić.

Dodala je da je od medicinsko tehničkih pomagala smo uveli za obolele od cistične fibroze u 2020. godini poseban inhalator kompresorski kao i svu prateću opremu.

Pomoćnica ministarke za rad Biljana Zekavica navela je da sistem socijalne zaštite prepoznaje lica obolela od retkih bolesti i dodala je održano više sastanaka kako bi socijalni sistem mogao da pruži podršku obolelima i njihovim porodicama, kao i da su u redovnoj komunikaciji sa predstavnicima Udruženja.

Ispred pokrajinskog sekretarijata za zdravstvo vlade AP Vojvodine, dr Olivera Ivanov, istakla je da se na Institutu za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine, već dugi niz godina leče deca obolela od cistične fibroze i da se 13 godina u kontinuitetu sprovodi skrining na cističnu fibrozu.

"Svake godine se negde oko 16.000-17.000 novorođenčadi podvrgne skriningu na cističnu fibrozu. To je rezultiralo time da se na institutu prate i leče deca obolela od cistične fibroze", rekla je Ivanov.

Dodala je da je razvijena tranziciona ambulanta pacijenata i da se uz pomoć lekara sa instituta i lekara sa Instituta za plućne bolesti Sremska Kamenica pacijenti predaju postepeno na lečenje u adultni Centar za cističnu fibrozu.

Predsednica NOBS-a Olivera Jovović kazala je da za vreme pandemije terapije nisu kasnile i da su sve zdravstvene ustanove imale instrukcije kako da se postupa sa obolelima od retkih bolesti.

Prva svetska „studija izazova“ na ljudima pokazala kako se inficiramo od korone

Potrebna je samo sićušna kapljica puna virusa, otprilike veličine ljudske krvne ćelije, da bi se neko zarazio kovidom 19.

To je samo jedan od nalaza istraživanja u kom su zdravi dobrovoljci namerno zaraženi virusom SARS-CoV-2. Nalazi su objavljeni u časopisu *Nejčer medisin*, a prenosi CNN.

Takve studije, takozvane studije izazova, mogu biti kontroverzne jer uključuju namerno davanje virusa ili drugog patogena dobrovoljcima, kako bi se proučilo njegovo dejstvo na ljudsko telo. Čak i sa zaštitnim merama, postoji element rizika, posebno kada se proučava novi virus, ali oni su takođe veoma dragoceni za razumevanje toka infekcije, piše CNN.

„Zaista, ne postoji nijedna druga vrsta studije u kojoj to možete da uradite, jer obično pacijenti imaju vašu pažnju samo ako imaju simptome, i tako propuštate sve one prethodne dane kada se infekcija razvija“, rekao je vodeći autor studije dr Kristofer Čiu, lekar za infektivne bolesti i imunolog na Imperijal koledžu u Londonu.

Studija je počela u martu 2021. i u njoj je učestvovalo 36 dobrovoljaca starosti između 18 i 30 godina. Bilo im je dozvoljeno da učestvuju samo ako nisu imali faktore rizika za teški kovid 19, kao što su prekomerna težina, smanjen broj bubrega ili funkcije jetre, ili ako su imali bilo kakve probleme sa srcem, plućima ili krvlju. Oni su takođe potpisali pristanaka za učešće u samoj studiji.

Da bi dalje smanjili rizike, istraživači su sproveli studiju u fazama. Prvih 10 zaraženih dobrovoljaca dobilo je antivirusni lek remdesivir kako bi se smanjile šanse da dobiju težak oblik bolesti. Istraživači su takođe imali na raspolaganju monoklonska antitela u slučaju da nešto krene po zlu. Na kraju se pokazalo da je remdesivir nepotreban, a istraživači nikada nikome nisu morali da daju antitela.

Volonteri su dobili malu kap tečnosti koja sadrži prvobitno otkriveni soj virusa kroz dugačku, tanku cev ubačenu u njihov nos. Bili su pod medicinskim nadzorom 24 sata dnevno i ostali su dve nedelje u sobama u „London’s Royal Free Hospital“ koje su imale poseban protok vazduha kako bi se sprečilo da virus pobjegne.

Zaraženo je ukupno 18 učesnika, od kojih dvoje nikada nisu razvili simptome. Među obolelima, njihovi simptomi su bile lakši. Imali su zapušten nos, kijanje i bol u grlu. Većina učesnika studije koji su se zarazili kovidom 19, oko 83 odsto, izgubili su čulo mirisa, bar delimično. Devet je potpuno izgubilo čulo mirisa.

Nijedan od dobrovoljaca u studiji nije dobio upalu pluća tokom infekcije. Dr Čiu misli da je to zato što su bili mladi i zdravi i zato što su dobili malu količinu virusa. Osim gubitka čula mirisa, nikakvi drugi simptomi nisu postojali.

Pod ovim pažljivo kontrolisanim uslovima, istraživači su mogli da nauče mnogo o virusu i kako se kreće kroz telo. Mala količine virusa, oko 10 mikrona, količina u jednoj kapljici koju neko kine ili izbacij kašljanjem – može da inficira nekoga. Kovid 19 ima veoma kratak period inkubacije. Potrebno je oko dva dana nakon infekcije da osoba počne da izbacuje virus.

Ljudi oslobađaju velike količine virusa pre nego što pokažu simptome. U proseku, mladi, zdravi volonteri u studiji oslobađaju virus šest i po dana, ali neki i 12 dana. Zaražene osobe mogu da imaju visok nivo virusa bez ikakvih simptoma.

Otprilike 40 sati nakon što je virus uveden u telo, mogao je da se otkrije u zadnjem delu grla. Bilo je potrebno oko 58 sati da se virus pojavi na brisevima iz nosa, gde je na kraju porastao na mnogo više nivoa.

Brzi kućni testovi zaista dobro funkcionišu kada je osoba zarazna. Studija je otkrila da ove vrste testova mogu da dijagnostikuju infekciju pre nego što se generiše 70 odsto do 80 odsto održivog virusa.

Ova studija izazova bila je toliko uspešna da dr Čiu planira da to uradi ponovo, ovog puta sa vakcinisanim ljudima zaraženim delta varijantom da bi proučio njihov imunski odgovor. On takođe kaže da njegov tim takođe planira da nastavi proučavanje ljudi koji se nisu razboleli.

„To je ono što je zaista interesantno“, rekao je on. „Polovina učesnika studije nikada se nije razbolela i nikada nije razvila antitela, uprkos tome što su dobili potpuno istu dozu virusa.“

„Postoji mnogo drugih stvari koje nam pomažu u zaštiti“, rekao je dr Čiu i dodao da postoje barijere u nosu, različite vrste proteina i zaštitnih sistema, i da su oni verovatno doprineli da neke osobe ne budu zaražene, i da su zaista zainteresovani da pokušaju da razumeju šta je konkretno u pitanju. Doktor smatra da bi „razumevanje drugih faktora moglo da pomogne u pružanju zaštite ljudima u slučaju buduće pandemije“.

Gubitak čula mirisa i do šest meseci

Gubitak čula mirisa, dobro poznati simptom se poboljšao za većinu ljudi, ali šest meseci nakon završetka studije. Postoji jedna osoba čije se čulo mirisa nije vratilo u normalu, ali polako se poboljšava. To je zabrinjavajuće, jer je druga nedavna studija pokazala da je gubitak čula mirisa vezan za promene u mozgu.

Šekler: Novi korona virus neće nestati

Virusolog i mikrobiolog Milanko Šekler je rekao za RTS da novi korona virus nikad neće nestati. On ističe da jedini način da se pandemija završi jeste da kovid postane peti koronavirus kod ljudi, kojim se niko ne bavi. Dr Šekler ističe da se situacija menja nabolje, ali da jedna stvar mora da bude jasna „pametnjakovićima koji se nisu vakcinisali“ – evropske zemlje koje ukidaju mere su prešle prag od oko 90 odsto vakcinisanih, dok je Srbija na 50 procenata. Što se tiče četvrte doze vakcine Šekler kaže da bi trebalo da je prime starije i osobe koje imaju hronične bolesti. Naglašava da četvrta doza neće da šteti, a može da pomogne i svim ostalim ljudima koji žele da je prime. D. D.

USKRS, PRVI MAJ, SVADBE, PUTOVANJA: Dr Todorović objašnjava kako izbeći korona izazove koji su pred nama

VEĆ nedeljama po dnevnom bilansu zaraženih od korone vidimo da je situacija u zemlji sve stabilnija, ali i dalje opreznost nije naodmet jer se omikron soj lako prenosi i u narednom periodu treba biti obazriv.

S početkom proleća čekaju nas praznici, ali i proslave i dolazak naših ljudi iz inostranstva, a sve to potencijalno nosi rizik od zaražavanja. Da bi se sprečilo širenje virusa, prema rečima lekara, potrebno je pridržavati se osnovnih preporuka, piše "Blic".

Dolazak naše dijaspore

Još jedan u nizu epidemioloških izazova je dolazak naših ljudi iz inostranstva. Prema poslednjim podacima, Nemačka je zabeležila 193.849 novozaraženih u jednom danu, Francuska 169.311, Italija 74.350, Austrija 23.357, Grčka 21.102, Holandija 21.788, sve su to zemlje u kojima se korona ne stišava, a otuda nam uglavnom dolaze naši ljudi koji ovde provode praznike. Sa nešto manjim brojem zaraženih su Slovenija - 2.372 i Švajcarska sa 5.978.

- Treba biti oprezan po pitanju dešavanja sa duplim omikronom u zapadnoj Evropi. Iako ohrabruje vest koju su saopštili Izraelci - da nije u pitanju opasan soj - ipak budimo oprezniji. Visoke brojeve zaraženih imaju Francuska, Nemačka, Italija, i to su one zemlje odakle će nam uglavnom doći naši ljudi za praznike, pa treba voditi računa i paziti na simptome - objasnio je profesor Todorović.

I doktor Kon je, takođe, pre nekoliko dana komentarisao za RTS predstojeće uskršnje praznike kada će naši ljudi iz onih zemalja gde je virus veoma aktivan krenuti ka Srbiji.

Uskrs i 1. maj

Za najradosniji hrišćanski praznik - Uskrs okuplja se porodica, slede prvomajski praznici, a zatim se organizuju svadbe i proslave. Ipak, sa koronom nismo još završili.

- Uskrs nosi rizik, ne samo što dolaze naši iz inostranstva, već se tada obično održavaju svadbe, okupljanja, što nosi sa sobom visok nivo mogućeg zaražavanja. Da se razumemo, zabrane nema, ali budimo svesni da preporuke postoje, pa ako sumnjate da imate koronu, da imate neki simptom, nemojte ići na proslavu, svadbu, na neki skup - objasnio je profesor Todorović.

Uprkos izazovima, pred nama je jedan mirniji period. Od našeg ponašanja zavisi da li ćemo imati porast novozaraženih. Omikron soj pokazao je da je blaži i drugačiji od delte, što je za većinu dobro, međutim, ima i onih koji imaju slab imunitet, a njima se savetuje da budu oprezniji.

- Maj će biti miran, ne treba očekivati nešto posebno. Leto će biti mirno takođe, a na jesen očekujem vakcine prilagođene novim sojevima, i apelujem na sve da u svakom slučaju ne zaboravimo na imunizaciju, kako sada, tako i pred jesen i zimu - izjavio je profesor Todorović.